
CS-VERSLAG – RIEN DE RUIJTER

Omdat ik onlangs een aantal lijsten kreeg van Mick Otten met waarnemingen uit de Zeeuwse wateren staan er in dit verslag weer eens wat soorten die wat minder vaak in de verslagen voorkomen. Ook stonden er in bij het vorige verslag een aantal waarnemers genoemd waarvan de waarnemingen werden doorgeschoven naar dit verslag. Het nu volgende verslag kwam tot stand door meldingen van: Strandwerkgroep Waterweg-Noord, Mick Otten, Nathalie De Somer, René Denissen, Rob Dekker, Marja van den Berg, Otto Brinkkemper, SWG-groep regio Alkmaar, Strandwacht Petten, Linda Groen, Luc Knijnsberg, Lucette Robertson, Ingeborg de Boois, Bas van der Sanden, Gerard Heerebout, Wilbert Kerkhof, Sieneke Langelaan, Wim Langbroek, Yvonne de Koning, Chrystal Cochius en mijzelf.

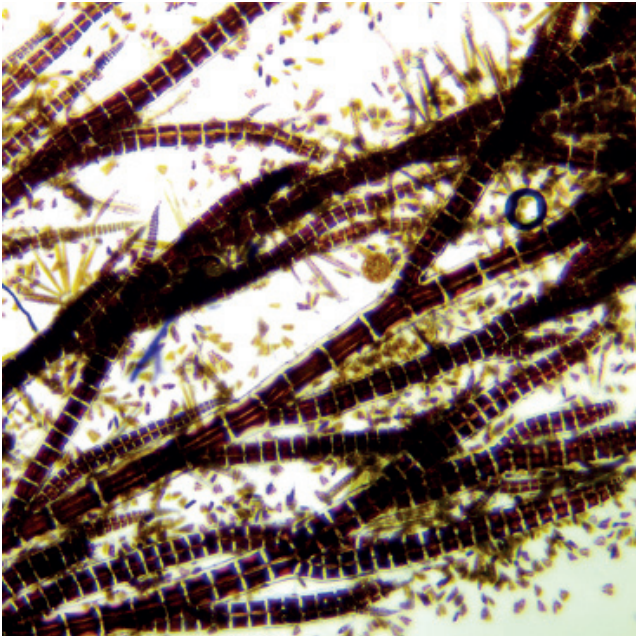
WIJEREN

Op de lijsten van Mick Otten met waarnemingen van de Strandwerkgroep Waterweg-Noord staan vaak lange rijen met wieren. Zo was de groep op 12-02 op de locatie 'Tetjes' langs de dijk tussen Wemeldinge en Kattendijke. Daar vonden ze o.a. de groenwieren dambordwier *Prasiola stipitata*, gekronkeld zeemeerminhaar *Ulothrix speciosa*, de roodwieren Peruaans rooddonswier *Antithamnion densum*, gedraaid rooddonswier *Antithamnionella spirographidis*, thujaboompjeswier *Compsothamnion thuyoides*, kroeswier *ErythroGLOSSUM laciniatum* en het bruinwier gaffelwier *Dictyota dichotoma*. Op 14-03 waren ze bij Westbout en op dat lijstje stonden o.a. stijf visdraad *Chaetomorpha melagonium*, haarwortelwier *Rhizoclonium riparium*, donkerrood zeehaar *Bangia fuscopurpurea* (fig. 1), haakwier *Bonnemaisonia hamifera*, roze kalkkorstwier *Phymatolithon lenormandii*, rood pluchewier *Rhodochorton purpureum*, toefjeswier

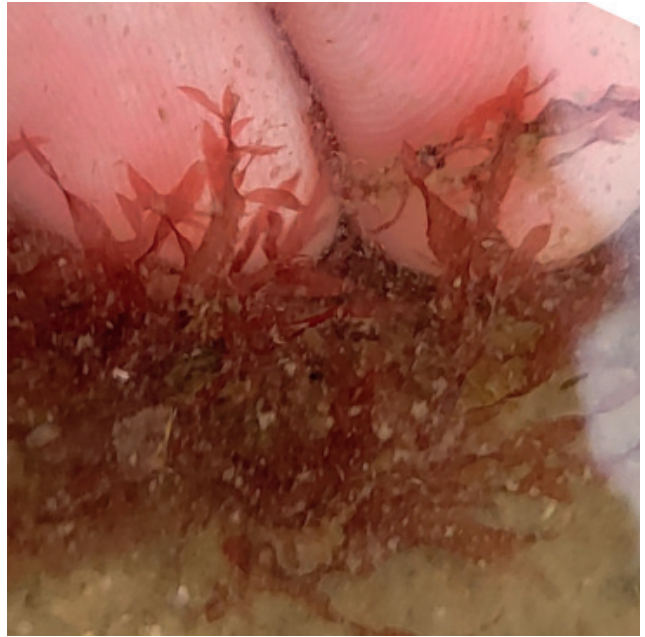

Figuur 1. Donkerrood zeehaar *Bangia fuscopurpurea* (foto: Mart Karremans).

Ectocarpus fasciculatus en warrig dunsteeltje *Punctaria latifolia*. Bergse Diepsluis werd op 27-04 bemonsterd en daar werden o.a. de volgende soorten genoteerd: slangetongwier *Derbesia marina*, platliggend cellofaanwier *Gayralia oxysperma*, gevorkt boompjeswier *Callithamnion corymbosum*, vlak geleiwier *Gelidium vagum*, puntig buiswier *Polysiphonia senticulosa* (fig. 2), azijnwier *Desmarestia viridis*, saucijsjeswier *Scytosiphon lomentaria* en rimpelwier *Striaria attenuata*. Er zijn nog meer lijstjes, maar die bewaar ik voor een volgend verslag.

Figuur 2. Puntig buiswier *Polysiphonia senticulosa*, met diatomeeën (foto: Frank Perk).

Figuur 3. Tongwier *Hypoglossum hypoglossoides* (foto: Wim Langbroek).

Wim Langbroek stuurde op 01-08 een foto van een wiertje, dat hij vond tussen Katwijk en Noordwijk, naar Frank Perk. Het bleek om tongwier *Hypoglossum hypoglossoides* te gaan (fig. 3) Op die zelfde dag werd er bij Camperduin veterwier *Chorda filum* gevonden door Yvonne de Koning. Rob Dekker meldde op 02-06 een takje groefwier *Pelvetia canaliculata* bij paal 12 op Texel. Op 16-06 vond hij bij paal 11 twee struikjes rendiergeweiwier *Osmundea pinnatifida* op een paar grote bruinwieren. Op 25-06 leidde ik samen met Wilbert Kerkhof een excursie voor personeel van het ministerie van LNV op het strand van de Zandmotor. Er liepen 15 enthousiaste deelnemers mee en we vonden leuke soorten, waaronder een paar wiertjes die thuis werden gedetermineerd. Dit waren bruinrood hoorntjeswier *Ceramium botryocarpum*, met daarop *Acrochaetium secundatum*, kernwier *Mastocarpus stellatus*, met op de hechtschijf een plukje puntig korstmoswier *Caulacanthus okamurae* en donker buiswier *Vertebrata fucoides*.

Figuur 4. De lobjesspons *Aplysilla rubra* (foto: Mick Otten).

SPONZEN

Op de lijsten van Waterweg-Noord staat ook bijna altijd een aantal soorten uit deze groep genoteerd. Zo ook op de lijst van 20-04-23 bij Bergse Diepsluis. Daar werden \pm 50 exemplaren gezien van de lobjesspons *Aplysilla rubra* (fig. 4), 25x gele wratspons *Celtodoryx ciocalyptoides*, ongeveer 50x gewone broodspons *Halichondria panicea*, \pm 10x paarse buisjesspons *Haliclona xena*, ruim 100x witte buisjesspons *Leucosolenia variabilis*, 50x bleke piekjesspons *Hymeniacidon perlevis* en 5x gewone zakspens *Sycon ciliatum*.

HOLTEDIEREN

Van het lampenkapje *Aequorea vitrina* werd door Rob Dekker op 22-06 en 24-06 een exemplaar gevonden bij paal 11 op Texel. Otto Brinkkemper vond ook een exemplaar in de eblijn op het strand bij Noordwijk op 29-07 (fig. 5). Yvonne Koning meldde op 01-08 tientallen oorkwallen *Aurelia aurita*, kompaswallen *Chrysaora hysoscella* en zeedruifjes *Pleurobrachia pileus* van het strandwachtraject bij Camperduin. Ikzelf zag dit ook op 02-08 bij Egmond aan Zee, alleen zag ik daar geen zeedruifjes, maar wel een paar Amerikaanse ribkwalletjes *Mnemiopsis leidyi*.

Op 14-03 werd door de groep Waterweg-Noord bij de Westbout een zee-anjelier *Metridium senile* gezien, evenals twee exemplaren van de sierlijke slibanemoon *Cylista elegans*. René Denissen, die op die dag mee ging met de excursie, vond onder aan de dijk een stukje cementsteen met daarop drie anemoontjes die niet

Figuur 5. Het lampenkapje *Aequorea vitrina* (foto: Otto Brinkkemper).

direct op naam gebracht konden worden. Mick Otten kwam uiteindelijk op de soort kleine slibanemoon *Cylista ornata* (fig. 6).

Figuur 6. De kleine slibanemoon *Cylista ornata* (foto: Mick Otten).

WEEKDIEREN

Een leuke vondst bij Wijk aan Zee was die van Linda Groen. Zij vond daar op 27-03 een gaaf fossiel exemplaar van een slanke noordhoren *Colus gracilis* (fig. 7).

Op 06-05 werd er strandwacht gelopen bij Petten en uit een gruismonster kwamen o.a. de volgende soorten: 75x muizenkeuteltje *Bittium reticulatum*, 5x *Bittium scabrum*, 2x *Bittium jadertinum*, 1x schepje *Philine quadripartita*, 3x dubbeltjesschelp *Lucinella divaricata*, 4x geribd zee-klietschelpje *Montacuta substriata*,

Figuur 7. Slanke noordhoren *Colus gracilis* (foto: Linda Groen).

87x ovaal zeeklitschelpje *Tellimya ferruginosa* en 5x prismatische dunschaal *Abra prismatica*. Door de suppletie op Texel van eerder dit jaar blijven er rond paal 11 leuke soorten uitspoelen. Zo meldden Marja van den Berg en Rob Dekker tussen 02-05 en 27-06 weer 25 doubletten van de ronde komschelp *Diplodonta rotundata*, 10 klepjes van de zandschelp *Mysia undata*, 2x tere hartschelp *Acanthocardia pausicostata*, 1x scheve hartschelp *Parvicardium exiguum* en 2x dichtgestreepte artemisschelp *Dosinia lupinus*. Ook meldde Rob een paar zeenaaktslakken. Op 04-06 was dat een rosse sterslak *Onchidoris bilamellata* en op 16-06 vier exemplaren en eieren van de plompe knuppelslak *Eubranchus exiguus* op de poliep *Coryne eximia*.

In Zeeland worden ook vaak naaktslakjes gezien tijdens de excursies van SWG-groep waterweg-Noord. Zo zagen ze op 30-12-23 de harlekijnslak *Polycera aquadrilineata* bij Kattendijke (fig. 8).

Figuur 8. De harlekijnslak *Polycera aquadrilineata* (foto: Mick Otten).

Op 26-05 was de SWG-groep regio Alkmaar op excursie naar de 2e Maasvlakte. En ondanks dat het aantal fossiele soorten daar de laatste jaren wat lijkt af te nemen, blijft het een leuke locatie om te bezoeken. Zo werden er bijv. twee bonte mantels *Mimachlamys varia* opgeraapt, 5x paardenzadel *Anomia ehippium*, >20x grote astarte *Astarte borealis* en 1x geplooid zonnenschelp *Gari fervensis*. Nadat de deelnemers aan de al genoemde excursie op 25-06 bij de Zandmotor al weer naar een volgende afspraak waren vertrokken, zijn Wilbert Kerkhof en ik nog een keer teruggelopen en vonden toen nog een paar leuke soorten. Dat waren o.a. 2x brede strandschelp *Maetra glauca* (1x gave klep, 1x slotfragment), 4x pleistocene strandschelp *Maetra stultorum plistoneerlandica*, 3x dichtgestreepte artemisschelp *Dosinia lupinus*, 1x gewelfde mantel *Flexopecten flexuosus* en een topfragment van een noordkromp *Arctica islandica*. Verder vonden we nog een klepje van de Amerikaanse strandschelp *Mulinia lateralis* en een klein doublet van de Filipijnse tapijtschelp *Ruditapes philippinarum*. In het meegenomen gruis zaten naast een groot aantal barnsteenslakjes o.a. ook een aantal kleine fuikhorentjes *Tritia varicosa*, 3x dubbeltjesschelp *Lucinella divaricata*, 2x spoelhoren *Acteon tornatilis* en een geruite ribhoren *Boreotrophon muricatus*. Chrystal Cochius liep op 18-07 mee met de strandwacht bij Camperduin. Ze lette die dag speciaal op de schilden van de zee kat *Sepia officinalis* en telde er 752. Verder vonden ze 32 doubletten van de schilferige dekschelp *Heteranomia squamula* op een plastic deksel.

KREEFTACHTIGEN

Mick Otten meldde op de lijst van 15-01, bij Het Sas-van-Goes (of Goese Sas), een pacifische vlokreeft *Aoroides semicurvata* die uit een wiermonster van Nathalie De Somer tevoorschijn kwam en werd gedetermineerd door Marco Faasse (fig. 9). In dat wiermonster zat ook nog het schedelspookkreeftje *Caprella acanthifera*. Verder werd er op 12-02 van de locatie 'Tetjes' o.a. 5x veranderlijke steurgarnaal *Hippolyte varians*, 2x roodsprietgarnaal *Palae-*

Figuur 9. De pacifische vlokreeft *Aoroides semicurvata* (foto: Mick Otten).

mon adpersus en 2x ruig krabbetje *Pilumnus hirtellus* gemeld. Rob Dekker meldde op 24-05 een groot aantal (± 50) Chinese wolhandkrabben *Eriocheir sinensis* (hele dieren, schilden en poten) van het strand bij Langevelderslag. Deze soort werd ook gezien op 26-05 door de SWG-groep regio Alkmaar op de 2e Maasvlakte. Dat waren twee schilden. Ook zagen ze een groot aantal vervellingen van de blaasjeskrab *Hemigrapsus sanguineus*, een grote levende Noordzeekrab *Cancer pagurus* en 3x grijze zwemkrab, die we tegenwoordig *Polbius dioscurus* moeten noemen. Verder meldde de groep nog tien schilden van de ovaalronde krab *Atelecyclus undecimdentatus*. Gerard Heerebout meldde deze laatste soort op 17-08. Er werd een exemplaar gevangen tijdens de vistocht met 'Kor en Bot'. Ook werd er een wolkrab *Dromia personata* opgevisst.

ZAKPIJPEN

De meldingen van deze soort komen meestal ook uit Zeeland, en de groep Waterweg-Noord meldde van de locatie 'Tetjes' o.a. de volgende soorten:

Figuur 10. De gesterde geleikorst *Botryllus schlosseri* (foto: Mick Otten).

2x glanzende bolzakpijp *Aplidium glabrum*, ruim 25x Chileense zakpijp *Corella eumyota* en 1x grijze korstzakpijp *Diplosoma listerianum*. Op 11-05 werd bij Yerseke 5x de druipzakpijp *Didemnum vexillum* en $\pm 10x$ gesterde geleikorst *Botryllus schlosseri* genoteerd (fig. 10).

De foto is overigens gemaakt op 20-04-23 bij Bergse Diepsluis waar de soort ook werd waargenomen.

GEWERVELDEN

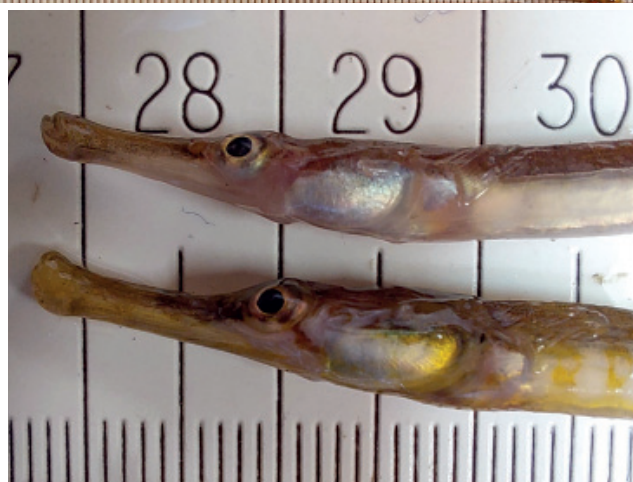
Luc Knijnsberg en Lucette Robertson waren op 23-12-23 op het strand bij Bergen aan Zee en vonden daar vier kortsnuitzeepaardjes *Hippocampus hippocampus* en een grote zeenaald *Sygnathus acus* (fig. 11).

Figuur 11. De grote zeenaald *Sygnathus acus* (foto: Luc Knijnsberg).

Ingeborg de Boois meldde deze beide soorten ook in de eerste week van mei tijdens een vismonitoring op de Westerschelde. Ze vingen ook de kleine zee-naald *Sygnathus rostellatus* (fig. 12). Op 10-09 vond Sieneke Langelaan ook twee grote zeenaalden *Sygnathus acus* op het strand bij Langevelderslag.

Figuur 12. De kleine (boven) en grote zee-naald (onder) (foto's: Ingeborg de Boois).

Een vis die je niet vaak te zien krijgt, is de zwartooglipvis *Symphodus melops*. Bas van der Sanden zag een exemplaar tijdens een duik op 20-6 bij de Zeelandbrug (fig. 13).

Figuur 13. De zwartooglipvis *Symphodus melops* (foto: Bas van der Sanden).

Wat je ook niet vaak te zien krijgt, is een juveniele groene zeedonderpad *Taurulus bubalis*. Al eerder zagen we in Het Zeepaard foto's van de eieren met daarin de visjes. Mick Otten maakte een foto van zo'n diertje dat net uit het ei gekropen was (fig. 14). De eieren waren gevonden op 14-02 bij Wemeldinge (locatie Linda oost & west).

Figuur 14. Een juveniele groene zeedonderpad *Taurulus bubalis* (foto: Mick Otten).

e-mailadres van de CS-man: rien-tien@ziggo.nl